Indian Streams Research Journal
Vol -1 , ISSUE –1, Feb - 2011
ISSN:- 2230-7850 Available online at www.lbp.world

ಲಿಂಗವಂತರ ಮಣಿಮುಕುಟ : ಫ.ಗು. *ಹಳಕಟ್ಟಿ*

ಡಾ. ಗಂಗಾಂಬಿಕಾ ಪಾಟೀಲ
ಕನ್ನಡ ಸಹ -ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಮಹಿಳಾ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ ಬೀದರ

ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸ್ತ್ರೀ ಮುಕ್ತಿ ಸಾಹಿತ್ಯವೆನ್ನಬಹುದು. ಈ ಮಾತು ಶರಣರ ಅಂತರಂಗದ ಮಂಥನದ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ಪುರಾವೆಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪುರಾವೆಗಳಿಂದಲೂ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸ್ತ್ರೀ ಮುಕ್ತಿ ಆಗಲಾರದೆ ಮಾನವತೆಯ ಉನ್ನತಿ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಎಂಬುದನ್ನು ಬಸವಣ್ಣನವರು ಅರಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವರು ಎಂಟು ವರುಷದವರಿದ್ದಾಗಲೆ ತನ್ನ ಅಕ್ಕನಿಗೆ ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಯಾಕೆ ಹಾಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದರು. ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಏನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವನೊಬ್ಬ ಪರಿಪೂರ್ಣ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂದು ಸಮಾಜದಿಂದ ದೊರೆತ ಮಾನ್ಯತೆ.

ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಈ ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ವಿಧಿಯಿಂದ ಹೊರಗಿಟ್ಟು ಅವಳಿಗೆ ದೊರಕಬೇಕಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಮಾನವನ ಹಕ್ಕು ಹಾಗೂ ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ವಂಚಿತ ಗೊಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀ ಮನುಷ್ಯಳಾಗಿ ಬಾಳದೆ ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿ ಬಾಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಧರ್ಮಾಚರಣೆಯ ಅಧಿಕಾರಕೊಟ್ಟು ಮನುಷ್ಯಳಾಗಿ ಬಾಳುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಜಿದ್ದು ಹಿಡಿದು ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಆಗಿನ ಸಮಾಜ ಒಪ್ಪದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆ ಸಮಾಜವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಹೊಸ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದರು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಯಾವ ಧರ್ಮದವರು ಅವಳಿಗೆ ಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥವರನ್ನು ಕಿತ್ತು ಒಗೆದು ಹೊಸ ಲಿಂಗವಂತಧರ್ಮ ಕೊಟ್ಟರು.

“ಕೆಲವು ವಿಕ್ಷಿಪ್ತ ಬುದ್ಧಿವಾದಿಗಳು ಲಿಂಗವಂತ ಧರ್ಮ ಬಸವಣ್ಣನವರಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ಇತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದ್ದರೆ ಅವರ್‍ಯಾಕೆ ಸಮಾನತೆಗಾಗಿ ಜಾತಿ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗಾಗಿ, ಅಂತರಜಾತಿ ವಿವಾಹಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು?

ಸ್ತ್ರೀ ಅಂದರೇನು ಸಾಮಾನ್ಯಳಲ್ಲ? ಅವಳಿಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ನೋಡಿದರೂ ಸ್ತ್ರೀ ಕ್ಷೀಣ ಅಲ್ಲ ಘಿ ಮತ್ತು ಐ ಕ್ರೋಮೋಜೊಂ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರೆ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷನಿಗಿಂತ ಎಷ್ಟು ಸಶಕ್ತಳು ಎಂಬುದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಬರುವ ವಿಶ್ವ ಸ್ತ್ರೀ ವಿಶ್ವವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಜಗತ್ತಿನ ಅರ್ಧ ಭಾಗ ವ್ಯಾಪ್ತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಇವಳು ಬಂಧನದಿಂದ ಮುಕ್ತಳಾದರೆ ಜಗತ್ತೇ ಉದ್ದಾರವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು, ವಿದ್ವಾಂಸರು ನಂಬಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ತ್ರೀ ಮುಕ್ತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಮಗೆ ಯಾವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಕು ಅಂದರೆ ಅದು ಪರಿವರ್ತನವಾದಿ ಸಾಹಿತ್ಯವಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಜ್ಞಾನೋದಯದ (ಇಟಿಟುರ್ಝಣಜಟಿಟಜಟಿಣ) ಸಾಹಿತ್ಯವು ಆಗಿದೆ.

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೭೮೯ರಿಂದ ೧೭೯೯ರ ವರೆಗೆ ಫ್ರಾನ್ಸ ಕ್ರಾಂತಿ ಘಟಿಸಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ವ ಕ್ರಾಂತಿಗಳ ತಾಯಿ ಕ್ರಾಂತಿಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಪುರುಷರ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕರ ಹಕ್ಕುಗಳಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ದೂರವಿಡಲಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪಾಲಿನ್ ಲಿಯಾನ್ ಮೇರಿಕೋರ್ಟ್ ಎಂಬ ಸ್ತ್ರೀಯರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಮರುಕ್ರಾಂತಿ ಘಟಿಸಿ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಪುರುಷ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕುಗಳು ದೊರೆತವು.

Indian Streams Research Journal
Vol -1 , ISSUE –1, Feb - 2011
ISSN:- 2230-7850 Available online at www.lbp.world

ಈ ಕ್ರಾಂತಿಗಿಂತ ಸುಮಾರು ೬೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕಲ್ಯಾಣ ಕ್ರಾಂತಿ ಘಟಿಸಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಮತ್ತು ಪುರುಷರಿಗೆ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕು ದೊರೆತವು ಮತ್ತು ಮಾನವನ ಗೌರವದ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ದೊರಕಿತು.

ಈ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸ ತುಂಬಿತು (ಖ ಚಿಟ, ಖ ಛಿಚಿಟ, ಖ ಠಣಾಝಣ ಣಾ, ಖ ತಿಟಟ) ನಾನು ಇದ್ದೇನೆ, ನಾನು ಮಾಡಬಹುದು, ನಾನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು, ನಾನು ಮಾಡಿಯೇ ತೀರುತ್ತೇನೆ ಎಂಬ ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ ೧೨ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೩೫ ವಚನಕಾರ್ತಿಯರು ಮೂಡಿಬಂದರು. ಹಡಪದ ಅಪ್ಪಣ್ಣನವರ ಸತಿ ಲಿಂಗಮ್ಮ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ.

“ಕನಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ ಉತ್ತಮದಲ್ಲಿ ಬೆಳದೆ
ಸತ್ಯ ಶರಣರ ಪಾದವಿಡಿದೆ.
ಆ ಶರಣರ ಪಾದವಿಡಿದು ಗುರುವ ಕಂಡೆ,
ಲಿಂಗವ ಕಂಡೆ, ಜಂಗಮವ ಕಂಡೆ,
ಪಾದೋದಕವ ಕಂಡೆ, ಪ್ರಸಾದವ ಕಂಡೆ,
ಇಂತಿವರ ಕಂಡೆನ್ನ ಕಂಗಳ ಮುಂದಣ ಕತ್ತಲೆ ಹರಿಯಿತ್ತು,
ಕಂಗಳ ಮುಂದಣ ಕತ್ತಲೆ ಹರಿಯಲೊಡನೆ
ಮಂಗಳದ ಮಹಾಬೆಳಗಿನೊಳಗೋಲಾಡಿ
ಸುಖಿಯಾದೆನಯ್ಯಾ ಅಪ್ಪಣ್ಣಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ.

ಈಜಟಚಿಟಜ ಞುಟಥಠಝಜಡಿ ಎಂದು ಗೊಗಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿದರೆ ಭಾರತದಿಂದ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ತ್ರೀ ಉದ್ಧಾರದ ಸಾಹಿತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಇಡೀ ಮಾನವ ಕುಲದ ಕಲ್ಯಾಣದ ಸಾಹಿತ್ಯವೆನ್ನಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸತ್ಯದ ತಳಹದಿಯಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಓದಿದವರು ವಿಜಯಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಓದಬೇಕು ಜ್ಞಾನಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದರಂತೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ನಡೆ-ನುಡಿ-ನೋಟ ಒಂದಾಗಬೇಕು. ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿ ‘ಸ್ಪೀನೋಜಾ’ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ‘ಃಜುಟಿರ ಿ ಉಠಜ’ ನಡೆ-ನುಡಿ ಒಂದಾದರೆ ನಿನ್ನ ಬದಕೇ ದೇವರು. ನಡೆ-ನುಡಿ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಕೊಟ್ಟವರು ಬಸವಾದಿ ಶರಣರು.

ಇಂಥ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕುತ್ಸಿತ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ವಿಚಾರ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವಾಮಮಾರ್ಗಿಗಳು ಹುಸಿ ಬುದ್ಧಿ ಜೀವಿಗಳು ಕೂಡಿ ಮುಳುಗಿಸಿದ್ದರು ಮತ್ತೆ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ ಡಾ|| ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರು ಬೆಳಕಿಗೆ ತಂದು ಎಲ್ಲರ ಜೀವನ ಪ್ರಕಾಶಮಯವಾಗಿ ಮಾಡಿದರು ಜ್ಞಾನವೇ ಕ್ರಿಯೆ, ಕ್ರಿಯೆಯೇ ಜ್ಞಾನ ಕ್ರಿಯಾಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದು ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರು ತಮ್ಮ ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡ ರೀತಿಯೂ ಅವರ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಜೀವನದ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿದೆ. ಕೂಲಿಕಾರರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಯ ಕಾನೂನುಗಳು ಇನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿರದಿದ್ದರೂ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ೮ ತಾಸುಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅವರು ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಯ ಭಾರದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದರೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೇತನ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಎಂದೂ ಮರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಸೈಕಲನ್ನು ಪ್ರೆಸ್ಸಿನ ಒಳಗೆ ಎತ್ತಿಡಲೂ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಹೇಳದೆ ಸ್ವತಃ ತಾವೇ ಎತ್ತಿಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆಂಗ್ಲ ‘ಸರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ‘ರಾವ್ ಸಾಹೇಬ’ ಎಂಬ ಗೌರವ ಪದವಿಯಿತ್ತು ಗೌರವಿಸಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಮ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಮುಲ್ಲರ್ ಎಂದು ಕರೆದಿದೆ. ಬಸವಾದಿ ಶರಣರ ವಚನಗಳ ಅಮೂಲ್ಯ ನಿಧಿಯನ್ನು ಮೊದಲು ಬೆಳಕಿಗೆ ತಂದುದರಿಂದ ವಚನ ಸಂಶೋಧನ ಪಿತಾಮಹರೆಂಬ ಅಭಿದಾನ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಗೌರವಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ. ಯವರು ನಾಡಹಬ್ಬ ಉತ್ಸವಕ್ಕಾಗಿ ವಿಜಯಪುರಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದಾಗ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಗೋಲಗುಮ್ಮಟ ನೋಡಲು ಹೋಗೋಣ ಎಂದಾಗ “ಗೋಲ ಗುಮ್ಮಟಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದ ವಚನ ಗುಮ್ಮಟ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹಳಕಟ್ಟಿ ಫಕೀರಪ್ಪ ಎಂಬ ಶರಣರಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯಿರಿ” ಎಂದರಂತೆ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವೇದಿಕೆ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣ

ಮಾಡುವಾಗ "ಸಕಲ ಕನ್ನಡಿಗರ ಹೃದಯಗಳಲ್ಲಿ ವಚನ ಗುಮ್ಮಟಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಮಹಾಶಿಲ್ಪಿ ಶರಣ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಫಕೀರಪ್ಪ ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರ ದರ್ಶನ ಸ್ಪರ್ಶನಗಳಿಂದ ಪುನೀತನಾಗಿ ನಾನಿಂದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇಂತಹ ಸಂಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟ ನಾಡಹಬ್ಬದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗೆ ಇದೋ ನನ್ನ ಶರಣು-ಶರಣಾರ್ಥಿಗಳು" ಎಂದರಂತೆ.

ಲಿಂಗವಂತರ ಮಣಿಮುಕುಟ:

ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಫ.ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರ ದಿವ್ಯ ಜೀವನದಿಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ನಡೆಯುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಫಕೀರಪ್ಪ ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರು ಗುರುಬಸಪ್ಪ-ದಾನಮ್ಮನವರ ಮಗನಾಗಿ ೧೮೮೦ನೇ ಜುಲೈ ೨ ರಂದು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಅತ್ಯಂತ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ಬಾಂಬೆ ವಿದ್ಯಾಪೀಠದಿಂದ ಕಾನೂನು ಪದವಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಧಾರವಾಡ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟರ ಆಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡರು. ಲಿಂಗವಂತರ ಸುದೈವದಿಂದ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಟ್ಟು ಅವರ ಕೈಗೆ ದೊರಕಿತು. ಅದನ್ನು ಅವರು ಓದಿದಾಗ ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ರತ್ನಗಳ ಸಮ ವಚನರತ್ನ ಅವರ ಕೈಗೆ ದೊರಕಿದ ಅನುಭವವಾಯಿತು. ಇದಾದ ನಂತರ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜೀವನ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಂಶೋಧನೆ, ಪ್ರಕಟಣೆ, ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಭಾವಿ ಮತ್ತು ಲಾಭದಾಯಕ ನ್ಯಾಯವಾದಿ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದರು. ಅನಂತ ಶರಣರ ಸಾವಿರಾರು ವಚನಗಳನ್ನು ಸಂಕಲಿಸಿ ಅವುಗಳ ಮುದ್ರಣೆಗಾಗಿ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿದ್ದ ಕ್ರಿಸ್ತಿಗಳ ದೇಶದ ಏಕಮೇವ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಪ್ರೆಸ್‌ಗೆ ಮುದ್ರಣಾ ಖರ್ಚಿನ ಸಹಿತ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಆಗ ಆ ಕ್ರಿಸ್ತಿಯರು ಅವರು ಕಳುಹಿಸಿದ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕರಡನ್ನು ಓದಿ ಫ.ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರಿಗೆ ಆ ವಚನದ ಕರಡುಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿ ಕಳಿಸಿ, ಜೊತೆಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಆ ಪತ್ರದಲ್ಲಿಯ ವಿಷಯ ಓದಿದರೆ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನು ಕೂಡಾ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತನಾಗದೆ ಇರಲಾರ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿತ್ತು. "ನಾವು ನೀವು ಕಳುಹಿಸಿದ ವಚನಗಳ ಕರಡು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಚನ ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ"

'ಇವನಾರವ ಇವನಾರವ ಇವನಾರವ ನೆಂದೆನಿಸದಿರಯ್ಯಾ,
ಇವನಮ್ಮವ ಇವನಮ್ಮವ ಇವನಮ್ಮವನೆಂದೆನಿಸಯ್ಯಾ
ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ಮಗನೆಂದೆನಿಸಯ್ಯಾ'

ಈ ಒಂದೇ ವಚನ ಓದಿದರೆ ಸಾಕು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿಯ ಯಾವುದೇ ಮನುಷ್ಯ ಕ್ರಿಸ್ತಿ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ಅಡ್ಡಗೋಡೆಯಂತೆ ಎದುರು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ನಿಮ್ಮ ವಚನಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ನಿಮ್ಮ ವಚನಗಳ ಕರಡು ಮತ್ತು ಅದರ ಮುದ್ರಣ ಖರ್ಚಿಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿದ ಹಣ ಹಿಂದಿರುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಧನ್ಯವಾದಗಳು"

ಆ ಪತ್ರವನ್ನು ಕಂಡು ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ದುಃಖವಾಯಿತು. ಅಸಹಾಯಕತೆಯ ಅನುಭವವು ಆಯಿತು. ಆದರೂ ಕೂಡಾ ನಿರಾಶರಾಗದೆ ಮತ್ತೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹುರುಪಿನಿಂದ ವಚನಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವ ಛಲದಿಂದ ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥಿರ-ಚರ ಆಸ್ತಿ ವಾಸಿಸುವ ಮನೆ ಸಹಿತ ಮಾರಿ, ಬಂದ ಹಣದಿಂದ ಬಾಡಿಗೆಯ ಸದನದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ 'ಹಿತಚಿಂತಕ' ಮುದ್ರಾಣಾಲಯ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಇದರ ಮುಖಾಂತರ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. 'ಶಿವಾನುಭವ' ಪತ್ರಿಕೆಯು ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಹನ್ನೆರಡನೆ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಶರಣರ ತಾಡೋಲೆಗಳ ಕಟ್ಟುಗಳು ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಸಿ ಅಸಂಖ್ಯ ಅಸಂಖ್ಯ ಸದ್ಭಕ್ತರಿಗೆ ವಚನಗಳು ತಲುಪಿಸಿ ಅವರು ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೊಂದಿದ ವಚನದ ದಾಹ ತಣ್ಣಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದರು.

ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಷ್ಟು ಕ್ಷೀಣವಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ ಹರಿದ ಶರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹೊಲಿದು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ಕಾಲವೇ ಇರಲಿ ಅಂದರೆ ಮಳೆಗಾಲ, ಚಳಿಗಾಲ, ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲವೇ ಇರಲಿ, ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿರಲಿ ಅವರು ಮೈಮೇಲೆ ಕೋಟು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಕಂಡು

ಅನೇಕರಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ಸಲ ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಗೌರವ ಡಿ.ಲಿಟ್. ಪದವಿ ಪಡೆದ ನಂತರ ಅವರ ಗೌರವಾರ್ಥ ಆಯೋಜಿಸಿದ ಔತಣಕೂಟದಲ್ಲಿ ಬಂದರು. ಆಗಲೂ ಕೂಡ ಅವರು ಕೋಟನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತರು. ಕುಲಸಚಿವರು ಕೋಟು ತೆಗೆದಿಟ್ಟು ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ವಿನಮ್ರವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದರು.

ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಮೇಲಿನ ಕೋಟನ್ನು ತೆಗೆದರು. ಆ ದೃಶ್ಯ ಕಂಡು ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಎಲ್ಲಾ ಗಣ್ಯರಿಗೆ ಅಘಾತವಾಯಿತು. ಆ ದೃಶ್ಯ ಎಷ್ಟು ಹೃದಯ ವಿದ್ರಾವಕವಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ ಫ.ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರಂಥ ವಿದ್ವಾಂಸ ಶರಣರ ಮೇಲಿನ ಅಂಗಿ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹರಿದಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿದ್ದ ಠಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಲು ಅವರು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಯಾವಾಗಲೂ ತಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದೇ ಕೋಟು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂಥತ್ಯಾಗಿ, ವಿದ್ವಾಂಸ, ಸಂಶೋಧಕ, ಧರ್ಮಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕೊನೆಯ ರಕ್ತದ ಕಣವನ್ನು ಕೂಡಾ ಅರ್ಪಿಸಿ ಜಗತ್ತಿನ ಲಿಂಗಾಯತ ಪೀಡಿಗಳಿಗೆ ಅನಂತ ಕಾಲದವರಿಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿಕೊಡುತ್ತಾ ದೀಪಸ್ತಂಭದಂತಿದ್ದಾರೆ.

ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳು

೧) ಕನ್ನಡ ವಿಷಯ ಕೋಶ ಸಂ-೧
೨) ಕನ್ನಡ ವಿಷಯ ಕೋಶ ಸಂ-೨
೩) ಜ್ಞಾನ ಗಂಗೋತ್ರಿ ಕಿರಿಯರ ವಿಶ್ವಕೋಶ (ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ-೫)
೪) ಬಸವ ಪಥ ಸಂಪುಟ – ೪೫
೫) ಮಹಾಮನೆ ಸಂಪುಟ - ೨೭